

Vrste riječi u hrvatskim gramatikama

Petrović, Antonija

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:245004>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-08**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Preddiplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti i engleskoga jezika i
književnosti

Antonija Petrović

Vrste riječi u hrvatskim gramatikama

Završni rad

Mentorica: doc. dr. sc. Maja Glušac

Osijek, 2019.

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet
Odsjek za hrvatski jezik i književnost
Preddiplomski studij hrvatskog jezika i književnosti i engleskog jezika i
književnosti

Antonija Petrović

Vrste riječi u hrvatskim gramatikama

Završni rad

Područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Mentorica: doc. dr. sc. Maja Glušac

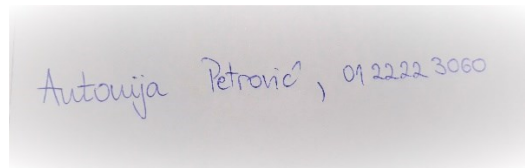
Osijek, 2019.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravila te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni.

Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasan da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku 10. rujna 2019.

A rectangular box containing a handwritten signature in blue ink. The signature reads "Antonija Petrović, 01 2222 3060".

ime i prezime studenta, JMBAG

Sažetak

U ovome se radu opisuje podjela riječi na vrste u suvremenim hrvatskim gramatikama. Prvi dio rada donosi podatke o tome kako se vrste riječi koje danas poznajemo definiraju u različitim hrvatskim gramatikama (objavljenima od 1991. godine do 2009. godine), kakve im uloge autori daju u pojedinim gramatikama te u odnosu na broj vrsta riječi u hrvatskome jeziku. Vrste se riječi dalje opisuju prema kriteriju promjenjivosti i nepromjenjivosti ili prema nekim drugim kriterijima, kao što su mogućnost deklinacije, komparacije ili sprezanja.

Ključne riječi: hrvatske gramatike, vrste riječi, morfologija

Sadržaj

1. Uvod.....	6
2. Podjela riječi na vrste.....	7
2.1. Načini definiranja i broj vrsta riječi.....	7
2.1.1. <i>Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika</i> , Stjepan Babić (et al.), 1991.....	7
2.1.2. <i>Praktična hrvatska gramatika</i> , Dragutin Raguž, 1997.	10
2.1.3. <i>Hrvatska gramatika</i> , Eugenija Barić et al., 2005.	12
2.1.4. <i>Školska gramatika hrvatskoga jezika</i> , Sanda Ham, 2007.....	14
2.1.5. <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i> , Josip Silić i Ivo Pranjković, 2007.	16
2.1.6. <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i> , Stjepko Težak i Stjepan Babić, 2009.	19
3. Razlikovanje vrsta riječi prema morfološkim kategorijama	20
4. Usporedba opisa vrsta riječi u hrvatskim gramatikama	22
5. Zaključak.....	24
6. Literatura.....	25

1. Uvod

Tema je ovoga završnog rada podjela riječi na vrste. U ovom će se radu tema nastojati obraditi uspoređivanjem različitih izvora, odnosno suvremenih gramatika hrvatskoga jezika. Odabrane su sljedeće gramatike: *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Stjepan Babić (et al.), 1991.; *Praktična hrvatska gramatika*, Dragutin Raguž, 1997.; *Hrvatska gramatika*, Eugenija Barić (et al.), 2005.; *Školska gramatika hrvatskoga jezika*, Sanda Ham, 2007.; *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Josip Silić i Ivo Pranjković, 2007.; *Gramatika hrvatskoga jezika*, Stjepko Težak i Stjepan Babić, 2009. Ponajprije će biti govora o tome kako i na koji način različiti autori u različitim gramatikama definiraju vrste riječi koje danas poznajemo te koliko ih razlikuju. Zatim će biti prikazano kako autori pristupaju podjeli riječi na vrste te prema kojim kriterijima ih dijele u skupine. Treće poglavlje u ovome radu odnosit će se na usporedbu gramatika s namjerom određivanja po čemu se vrste riječi međusobno razlikuju, odnosno prema kojim morfološkim kategorijama. Cilj je ovoga rada opistai sličnosti i razlike koje se pojavljuju u hrvatskim suvremenim gramatikama te pokazati kako različiti autori imaju različite stavove i mišljenja kada je u pitanju razdioba riječi na vrste.

2. Podjela riječi na vrste

Podjela se riječi na vrste u gramatikama donosi u okviru morfologije, odnosno riječi se dijele s obzirom na njihovu morfološku strukturu. Međutim, sve do današnjega dana postoje nedoumice oko jasnih granica pri određivanju i podjeli riječi na vrste. Stjepan Babić u svome radu *Vrste riječi i preobrazba* tako piše: „Govoriti o vrstama riječi i preobrazbi znači zaći u more problema, već zato što je sam govor o vrstama riječi vječna lingvistička tema. Još nisu pronađeni kriteriji za jednoznačno određivanje vrsta riječi, a još manje za razvrstavanje pojedinih riječi u određene vrste“ (Babić, 1988.). Još od davnina postoje razlike u stavovima lingvista pa se tako osim u broju postojećih vrsta riječi pronalaze razlike i u samome opisu i definiranju. Poteškoće se javljaju zato što gotovo svaki gramatičar pristupa riječima na svoj način i promišlja o njima onako kako on misli da je ispravno, često pobijajući argumente ostalih. Osim toga, često se ne mogu odlučiti kamo bi svrstali pojedine riječi nakon čega se pozivaju na termin dvojne pripadnosti. Upravo su te razlike polazište za pisanje ovoga rada.

2.1. Načini definiranja i broj vrsta riječi

U ovome će poglavlju biti govora o tome kako različite suvremene hrvatske gramatike, odnosno njihovi autori, pristupaju vrstama riječi te kako ih definiraju. Također će biti govora i o tome kako pojedini autori određuju broj vrsta riječi u svojim gramatikama. Gramatike će biti opisane kronološkim redoslijedom.

2.1.1. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Stjepan Babić (et al.), 1991.

Stjepan Babić i suradnici *Povijesnoga pregleda, glasova i oblika hrvatskoga književnog jezika* smatraju kako postoji deset vrsta riječi: imenice, pridjevi, zamjenice, brojevi, glagoli, prilozi, prijedlozi, veznici, čestice i usklici.

Imenice definiraju kao riječi kojima imenujemo predmete mišljenja, to jest sve ono o čemu mislimo kao o posebnim pojavama (Babić et al. 1991: 480). Njima se vanjski i unutrašnji svijet odražava statički, kao zbir pojedinih predmeta, kao prostor, onakav kakav nam se može učiniti u jednom trenu, bez obzira na stanje prije i na stanje poslije toga trena (Babić et al. 1991: 480). Čak i onda kada govore o radnjama i zbivanjima, imenice kao da zaustavljaju tok radnje ili zbivanja i fiksiraju pojavu u jednom trenu, kao poseban predmet (Babić et al. 1991: 480). Dije ih prema predmetu na koji se odnose (vlastite i opće imenice) te prema sadržaju (stvarne i mislene imenice) (Babić et al. 1991: 480).

Pridjevi su riječi koje označuju stvarna ili zamišljena statična obilježja predmeta mišljenja izrečenih imenicama i drugim vrstama riječi koje označuju samostalne pojave (Babić et al. 1991: 613). Pridjev sužava značenje riječi kojoj se pridjeva. Dije ih na opisne, gradivne te posvojne pridjeve (Babić et al. 1991: 613). Po tom ističu li samo svojstvo predmeta koji označuju ili ga tim svojstvom i određuju pridjevi mogu biti neodređeni i određeni. Određenost i neodređenost može se izreći kvalitativnim i gradivnim pridjevima, a posvojni uvijek određuju predmet pa – ako su u svom osnovnom značenju – mogu biti samo određeni (Babić et al. 1991: 616).

O zamjenicama kratko pišu kako one određene predmete i osobine ne označuju izričito, nego samo na njih upućuju. Budući da te riječi dolaze umjesto drugih, zamjenjuju ih, nazvane su *zamjenice* (Babić et al. 1991: 645). Dije ih na lične, povratnu, neodređene, posvojne i pokazne.

Brojeve smatraju riječima koje označavaju izbrojenu količinu bića, stvari i apstraktnih pojmova (Babić et al. 1991: 663). Brojevi kazuju određenu brojivu količinu ili osobinu, a tvore cjelinu što se privezuje uz brojevni niz. Dije se na glavne i redne (Babić et al. 1991: 663).

Glagole definiraju kao riječi kojima se izriču pojmovi promatrani u procesu kao radnja, zbivanje i stanje (Babić et al. 1991: 668).

Prilozi su nepromjenjiva vrsta riječi koja označuje neko obilježje, određenje pojma što ga izriče glagol, pridjev, koji drugi prilog (Babić et al. 1991: 721). Također mogu izbliže označavati i imenicu ako ona znači radnju (Babić et al. 1991: 721). Prilozi najčešće imaju okolnosno značenje, označuju različite okolnosti vršenja glagolske radnje pa prema tome razlikujemo mjesne vremenske, uzročne, načinske i količinske priloge, a mogu imati i neka druga posebna značenja (Babić et al. 1991: 721). Prijedlozi su pomoćne gramatičke riječi koje

označuju podređenost jedne punoznačne riječi drugoj i time izriču međusobni odnos predmeta ili radnji koje izriču punoznačne riječi (Babić et al. 1991: 724). Veznici ili konjunkcije nepromjenjive su pomoćne riječi koje služe za povezivanje riječi i surečenica u složenim rečenicama i rečenica u diskursu. Razlikuju zavisne i nezavisne veznike (Babić et al. 1991: 732). Čestice, riječce, partikule ili modalne riječi nepromjenjive su riječi koje služe za oblikovanje ili preoblikovanje rečeničnog ustrojstva, za isticanje ili davanje drugačijega značenja pojedinim riječima, a služe i za subjektivno-modalnu ocjenu rečenice kao cjeline (Babić et al. 1991: 734). Usklici su vrsta nepromjenjivih riječi koje nemaju izrazitijeg logičkoga značenja, nego služe kao kompleksni izraz za izricanje osjećaja, duševnih raspoloženja, za dozivanje ili poticanje ili za oponašanje prirodnih zvukova (Babić et al. 1991: 738).

Kada je riječ o kriterijima podjele, Stjepan Babić i suradnici u *Povijesnom pregledu, glasovima i oblicima hrvatskoga književnog jezika* riječi prema sadržaju koji odražavaju dijele na pet skupina i deset vrsta (1991: 473). Prva su skupina riječi koje služe kao nazivi za pojedine pojave našega vanjskog i unutrašnjeg svijeta. U nju spadaju imenice, glagoli, pridjevi i prilozi (Babić et al. 1991: 473). Druga su skupina nazivi osnovnih kvantitativnih pojmova do kojih se dolazi brojenjem onoga što zamišljamo kao samostalne predmete, odnosno brojevi (Babić et al. 1991: 473). Treća su skupina riječi koje ne služe kao ime ni samostalno ni u nesamostalnoj pojavi, nego upućuju ili podsjećaju na neki već poznati ili nepoznati predmet, osobinu ili odnos. To su zamjenice (Babić et al. 1991: 473). Četvrta su skupina riječi koje nemaju svog posebnog sadržaja, nego se odnose na sadržaj riječi s kojima su povezane. To su prijedlozi, veznici i čestice (Babić et al. 1991: 473). Naposljetku, petu skupinu čine riječi koje su izraz različitih osjećajnih stanja ili su oponašanje prirodnih zvukova. To su usklici (Babić et al. 1991: 473).

Stjepan Babić i skupina autora svojim načinom podjele uvelike se razlikuju od ostalih gramatika. Oni ne primjenjuju kriterije promjenjivosti i nepromjenjivosti te samostalnosti i nesamostalnosti, već u svojoj gramatici donose sasvim drugačiju, novu, vlastitu podjelu riječi na vrste.

2.1.2. *Praktična hrvatska gramatika*, Dragutin Raguž, 1997.

Dragutin Raguž u svojoj *Praktičnoj hrvatskoj gramatici* ne donosi definiciju ili objašnjenje imenica, već ih odmah dijeli na dvije velike skupine: opće imenice, koje upućuju na skup predmeta, bića ili pojava zajedničkih osobina i na pojedinačan primjerak iz takva skupa (pišemo ih malim početnim slovom) (Raguž 1997: 4) te vlastite imenice ili vlastita imena, koje upućuju na pojedinačno, izdvojeno (pišemo ih velikim početnim slovom) (Raguž 1997: 4).

Nadalje navodi kako je zamjenička riječ svaka riječ koja upućuje na drugu riječ ili je zamjenjuje ili predstavlja sudionike u komunikaciji (lične zamjenice) (Raguž 1997: 67). Zamjeničkim riječima, dakle, pripadaju i zamjenički prilozi (Raguž 1997: 67). Dijeli ih na upitne, lične, povratne, pokazne i posvojne (Raguž 1997: 67).

O pridjevima piše kako se dodaju kao odredbe, atributi imenicama i pritom se s njima slažu u rodu, broju i padežu (Raguž 1997: 88). Pridjeve po značenju dijeli na opisne, odnosne i posvojne (Raguž 1997: 88). Također navodi kako je u hrvatskome jeziku pridjevom izražena (različitim morfemima) i opreka po određenosti, tj. postoje određeni i neodređeni likovi pridjeva (Raguž 1997: 88).

Za brojeve smatra da oni kao zasebna vrsta riječi ne postoje te da je njihovo izdvajanje kao vrste riječi samo plod gramatičarske tradicije (Raguž 1997: 104). Smatra da se svi brojevi, tj. brojne riječi mogu svrstati u neku od ostalih vrsta riječi (u imenice, pridjeve i priloge) (Raguž 1997: 104).

Prijedlozi su nepromjenljiva vrsta riječi koje, kao dopuna padežnome sustavu (sustavu padežnih oblika), pokazuje različite gramatičke odnose među riječima unutar rečenice (Raguž 1997: 116).

Glagoli označuju i izražavaju radnju, stanje ili zbivanje. Opći je oblik glagola infinitiv, koji ima dvije vrste sufiksa: *-ti* i *-ći* (Raguž 1997: 157). U glagolima i glagolskim oblicima postoje ove gramatičke kategorije: vid, lice, broj (jednina i množina), vrijeme (sadašnjost, prošlost, budućnost), stanje, prijelaznost, način (Raguž 1997: 157).

O prilogima piše kako su to riječi koje pokazuju mjesto, vrijeme, način, količinu, učestalost, okolnost i sl. (Raguž 1997: 265). Oni stoje uz glagole, pridjeve, priloge i rečenice (Raguž 1997: 265).

Česticama daje još i naziv 'partikule', a to su nepromjenjive riječi koje obično ne stoje samostalno (Raguž 1997: 277). Njima se modificira značenje drugih riječi ili čitava iskaza, pa tako imaju i neke gramatičke funkcije (Raguž 1997: 277). One obično izražavaju stav govornika (želju, uvjerenje, sumnju, zadovoljstvo, dojam itd.) (Raguž 1997: 277).

U skupinu uzvika ubrajaju se različite vrste riječi koje s ostalim riječima nemaju puno sličnosti (Raguž 1997: 286). Za te riječi postoje različiti nazivi, a neki od njih su *interjekcija*, *eksklamacija*, *uzvik*, *onomatopeja* (Raguž 1997: 286). Eksklamacije su uzvici u užem smislu, tj. samostalne riječi kojima se izražava pitanje, odbijanje, zadovoljstvo, strah, bol, tuga, sumnja, iznenađenje itd. (Raguž 1997: 286). Interjekcije obuhvaćaju širu skupinu i tih uzvika i drugih riječi koje u jeziku postoje već u okviru drugih skupina, riječi koje se umeću u govoru radi komentara, upozorenja i sl. (Raguž 1997: 286). Onomatopeja je oponašani oblik nekoga zvuka, buke, šuma, krika i sl. iz ljudske okoline (Raguž 1997: 287). Veznici povezuju rečenice, a neki vežu i rečenične dijelove (Raguž 1997: 295). Obično veznici pripadaju nekoj od vrsta riječi, tj. veznički elementi postaju tek po svojoj funkciji (Raguž 1997: 295).

Dragutin Raguž u svojoj *Praktičnoj hrvatskoj gramatici* navodi kako riječi ulaze u različite odnose jedne s drugima u rečenicama te da u tome slaganju u rečenice neke riječi mijenjaju svoj oblik, a neke ne mijenjaju – ostaju uvijek iste. Po tome sve riječi razlikujemo kao promjenljive i nepromjenljive (Raguž 1997: 3). Iz ukupnosti oblika riječi u pisanim tekstovima i govoru hrvatskoga jezika razaznaje se tri sustava promjena:

1. deklinacija (sklonidba/sklanjanje) (Raguž 1997: 3)
2. konjugacija (sprezanje) (Raguž 1997: 3)
3. komparacija (stupnjevanje) (Raguž 1997: 3).

Deklinacija obuhvaća ove vrste riječi: imenice, zamjenice, pridjeve i brojeve (Raguž 1997: 3). *Komparacija* obuhvaća većinu pridjeva i neke priloge (Raguž 1997: 3). *Konjugacija* obuhvaća samo glagole (Raguž 1997: 3). Osim tih promjenljivih vrsta riječi navodi i pet nepromjenljivih vrsta. To su: prijedlozi, prilozni, veznici, uzvici te riječice ili čestice (Raguž 1997: 3).

Dragutin Raguž u svojoj se gramatici najprije vodi kriterijem promjenjivosti i nepromjenjivosti, a zatim ga proširuje. On, naime, promjenjive riječi još nadalje dijeli s obzirom na tri sustava promjena, a to su deklinacija, konjugacija i komparacija.

2.1.3. *Hrvatska gramatika*, Eugenija Barić (et al.), 2005.

U *Hrvatskoj gramatici* skupine autora navodi se deset vrsta riječi.

Za imenice navode kako su to riječi kojima je svojstvena kategorija predmetnosti (Barić et al. 2005: 100). Njima imenujemo pojave vanjskog svijeta i našega unutrašnjeg doživljavanja (Barić et al. 2005: 100). Imenice se mogu podijeliti s obzirom na opseg onoga što znače (opće i vlastite imenice) te s obzirom na čovjekov dodir s onim što znače (stvarne i nestvarne imenice) (Barić et al. 2005: 100). S obzirom na značenje, dijele ih na vlastite imenice (imena) i opće imenice, a s obzirom na čovjekov dodir s onim što znače dijele ih na stvarne (konkretne) i nestvarne (mislene, apstraktne) (Barić et al. 2005: 100).

Pridjevi su riječi kojima se izriču svojstva predmeta i pojava, označenih drugim vrstama riječi, i odnosi među njima (Barić et al. 2005: 173). Pridjevi suzuju opseg značenja riječi kojima se pridjevaju, a to su najčešće imenice (Barić et al. 2005: 173). Po značenju se pridjevi dijele na opisne, gradivne i posvojne:

- a) opisni (kvalitativni) pridjevi izriču osobine i odgovaraju na pitanje *kakav* (Barić et al. 2005: 174)
- b) gradivni (materijalni) pridjevi izriču tvarnost, od čega je što napravljeno (Barić et al. 2005: 174)
- c) posvojni (posesivni) pridjevi izriču pripadanje ili kakvu drukčiju povezanost onoga što znače imenice uz koje stoje s onim što znače riječi od kojih su izvedeni (Barić et al. 2005: 174).

Po načinu kako određuju imenicu oblici pridjeva mogu biti neodređenog i određenog vida (Barić et al. 2005: 174).

Zamjenice su riječi koje zamjenjuju druge imenske riječi (Barić et al. 2005: 203). Zamjenicama se označuju, ali ne imenuju, predmeti, bića, svojstva i količine i upućuje se na njih (Barić et al. 2005: 203). Nadalje spominju kako su zamjenice leksičke i gramatičke riječi: ništa ne imenuju, nego izriču različite odnose među govornim licima ili različito znanje govornika o stvarima (ili licima) o kojima se govori (Barić et al. 2005: 203). Tako zamjenice dijele na lične, posvojne, povratne, pokazne, upitne, odnosne i neodređene (Barić et al. 2005: 203).

Za brojeve navode kako su to riječi koje kazuju koliko jedinica ima onoga što znači riječ uz koju stoje, a to su glavni (kardinalni) brojevi te koliko jedinica treba odbrojiti da se dođe do nekog predmeta, da se utvrdi koji je po redu u prostoru ili vremenu, a to su redni brojevi (Barić et al. 2005: 214).

Glagole opisuju kao promjenjive riječi kojima se izriču procesi – radnja, stanje i zbivanje. Karakteriziraju ih kategorije vida, lica, načina, vremena i stanja (Barić et al. 2005: 222). Glagoli kazuju da se vrši neka radnja, da se nešto zbiva ili da se netko ili nešto nalazi u nekom stanju (Barić et al. 2005: 222). Po značenju tako razlikuju glagole radnje, zbivanja i stanja. Glagoli radnje obično znače svjesno djelovanje, glagoli zbivanja kazuju događanje koje uzrokuju prirodne sile i koje nije uvjetovano našom voljom ni onda kad se odnosi na ljude, dok glagoli stanja izriču proces u kojem se ništa ne radi niti se zbiva, nego je taj proces stanje u kojem se netko ili nešto nalazi (Barić et al. 2005: 222).

Eugenija Barić te ostatak autora u svojoj knjizi samo ukratko pišu o priložima, prijedlozima, veznicima, česticama i uzvicima. Prilozi su tako riječi koje se prilažu drugim, obično punoznačnim riječima da ih pobliže odrede (Barić et al. 2005: 273). Prilozi izriču okolnosti, mjesto, vrijeme, način i uzrok radnje (Barić et al. 2005: 273). Prijedlozi su riječi koje izriču različite odnose između onog što znače imenice ili na što upućuju zamjenice (Barić et al. 2005: 277), veznici su riječi koje povezuju rečenice i rečenične dijelove (Barić et al. 2005: 281), čestice su riječi koje iskazuju stav govornika prema onome o čemu govori, s obzirom na njegovo znanje, želje i osjećanja (Barić et al. 2005: 282), dok su uzvici riječi koje nemaju značenje nego služe kao signali, kvačila u konkretnoj situaciji i za oponašanje zvukova (Barić et al. 2005: 283).

Usporedi li se gramatika Eugenije Barić i skupine autora s ostalim obrađenim gramatikama, može se zaključiti kako ova gramatika donosi nešto kompleksnije definicije pri određivanju vrsta riječi.

U *Hrvatskoj gramatici* Eugenije Barić te ostalih autora riječi se s obzirom na značenje dijele na dvije skupine:

1. riječi koje izriču kakav sadržaj vanjskoga ili unutrašnjega svijeta; to su punoznačne, leksičke ili autosemantične riječi (Barić et al. 2005: 99);
2. riječi koje izriču odnose između onoga što znače riječi prvoga skupa; to su odnošajne, pomoćne, gramatičke ili sinsemantične riječi (Barić et al. 2005: 99).

Punoznačne riječi dijele na dvije skupine:

1. na riječi koje prikazuju pojave statički, kao skupinu uvijek istih, nepromjenljivih stvari (ili pojmova). To su statične riječi (Barić et al. 2005: 99).

Te riječi imaju više oblika:

- a) oblike koji iskazuju različite odnose u koje ulazi ono što znače. Skup tih oblika naziva se deklinacija (sklanjanje, sklonidba) (Barić et al. 2005: 99)
- b) oblike koji iskazuju različitu količinu ili mjeru onoga što znače. Takav se skup naziva komparacija (poredba) (Barić et al. 2005: 99).

2. na riječi koje pojave prikazuju kao tijek, u neprestanu prolaženju, u vremenu. To su dinamične riječi (Barić et al. 2005: 99).

Te riječi imaju više oblika kojima se vremenski tok prikazuje s obzirom na trenutak kada govornik govori i na njegov odnos prema onome što biva. Skup tih oblika zove se konjugacija (sprezanje) (Barić et al. 2005: 99).

Nadalje, za leksičke riječi kažu kako su promjenljive ili djelomično promjenljive te se u njih ubraja šest vrsta riječi. To su: imenice, pridjevi, brojevi, zamjenice, prilozi, glagoli (Barić et al. 2005: 99). Pomoćne riječi smatraju nepromjenljivima te u njih ubrajaju četiri vrste riječi. To su: prijedlozi, veznici, čestice i uzvici (Barić et al. 2005: 99).

S obzirom na podjelu riječi prema kriterijima deklinacije, komparacije i konjugacije, ova je gramatika slična Raguževoj. Što se tiče podjele prema tome u kakvom su međusobnom odnosu, najbližnja je gramatici Josipa Silića i Ive Pranjkovića. I u jednoj i u drugoj gramatici riječi se ponajprije dijele prema kriteriju samostalnosti i nesamostalnosti, međutim na kraju se Eugeniya Barić i skupina autora ipak usredotočuju na podjelu prema kriteriju promjenjivosti i nepromjenjivosti.

2.1.4. *Školska gramatika hrvatskoga jezika*, Sanda Ham, 2007.

Sanda Ham u *Školskoj gramatici hrvatskoga jezika* iz 2007. godine također raspoznaje deset vrsta riječi, a to su imenice, pridjevi, zamjenice, brojevi i glagoli te prilozi, prijedlozi, veznici, čestice i uzvici (2007: 30, 32).

Ham o imenicama navodi kako one znače bića, stvari i pojave te da njima imenujemo bića, stvari i pojave koje nas okružuju (2007: 34). Također navodi kako imenice mogu biti opće i vlastite. Opća je imenica zajedničko ime za sva bića, predmete i pojave koje pripadaju istoj vrsti, dok je vlastita imenica ime za jedno određeno biće, predmet ili pojavu (Ham 2007: 34). Nadalje piše kako imenice mogu biti stvarne i mislene. Stvarnim (ili konkretnim) imenicama imenujemo ono što je opipljivo, što možemo vidjeti ili dotaknuti (Ham 2007: 34). Mislenim (ili apstraktnim) imenicama imenujemo ono što nije opipljivo, što ne vidimo i ne možemo dotaknuti (Ham 2007: 34).

O pridjevima piše kako se oni pridijevaju imenicama i pobliže određuju ono što one znače – pridjevi znače različite osobine koje pridijevamo predmetima, bićima i pojavama (Ham 2007: 50). Opisni pridjevi znače kakvo je što, gradivni pridjevi znače od čega je što, a posvojni pridjevi znače čije je što (Ham 2007: 50).

Zamjenice su promjenjiva vrsta riječi koja ima obilježja imenica ili pridjeva, ali nemaju stupnjevanje. Znače ono što znači riječ koju zamjenjuju ili na koju se odnose (Ham 2007: 58). Prema značenju zamjenice dijeli na osobne, povratnu, pokazne, povratno-posvojnu, posvojne, upitno-odnosne i neodređene (Ham 2007: 57). Smatra kako svaka skupina zamjenica ima drugačije značenje, ali za sve je skupine zajedničko to što zamjenice zamjenjuju druge riječi ili se odnose na druge riječi, a najčešće zamjenjuju imenice ili pridjeve (Ham 2007: 57).

Za brojeve smatra kako znače izbrojivu količinu onoga što znači imenica, točan broj primjeraka onoga što znači imenica (Ham 2007: 69). Brojevi znače i mjesto u redosljedu onoga što znači imenica (Ham 2007: 69). Glavni su brojevi oni koji znače izbrojivu količinu, a redni su brojevi oni koji znače mjesto u redosljedu (Ham 2007: 69).

Za glagole smatra da znače radnju, zbivanje i stanje. Glagoli radnje znače svaku namjernu, svjesnu, voljnu radnju, glagoli zbivanja znače različita nenamjerna zbivanja u prirodi ili zbivanja koja nisu namjerna, svjesna ili voljna, dok glagoli stanja znače nedjelatnost, stanje u kojem se tko ili što nalazi i u kojem se ništa ne radi i ne zbiva (Ham 2007: 75).

Prilozi znače mjesto, vrijeme, način, uzrok i neizbrojivu količinu (Ham 2007: 95). Za svaku značenjsku skupinu priloga može se postaviti pitanje koje je i samo prilog, a razlikuju se mjesni, vremenski, načinski, uzročni i količinski prilozi (Ham 2007: 95).

Prijedlozi su nepromjenjiva vrsta riječi koja izriče odnos riječi sa sklonidbom i ostalih riječi u rečenici (Ham 2007: 99). Oni se predlažu riječima sa sklonidbom, najčešće imenicama ili zamjenicama (Ham 2007: 99).

Veznike, čestice i uzvike Ham ukratko opisuje pa su tako veznici riječi koje povezuju rečenične dijelove i surečenice (Ham 2007: 101), čestice su riječi kojima oblikujemo cijelu rečenicu ili dio rečenice (Ham 2007: 103), a uzvici su riječi koje su izraz osjećaja ili raspoloženja (Ham 2007: 104).

Sanda Ham u svojoj gramatici navodi kako su neke riječi u različitim rečenicama uvijek u istom obliku te da neke riječi u različitim rečenicama mogu biti u različitim oblicima (2007: 28). Prema tome, riječi koje se mogu mijenjati i biti u različitim oblicima naziva promjenjivim riječima, a riječi koje se ne mogu mijenjati i ne mogu biti u različitim oblicima naziva nepromjenjivim riječima (Ham 2007: 29). Tako u skupinu promjenjivih riječi ubraja glagole, imenice, zamjenice, pridjeve i brojeve (Ham 2007: 30), a u skupinu nepromjenjivih riječi priloge, prijedloge, veznike, uzvike i čestice (Ham 2007: 32).

Sanda Ham u svojoj gramatici donosi jednostavnu podjelu kao i Stjepan Babić i Stjepko Težak u svojoj gramatici. Dijeli riječi prema najjednostavnijem kriteriju – promjenjivosti i nepromjenjivosti.

Gramatika Sande Ham vjerojatno je jedna od najjednostavnije pisanih suvremenih hrvatskih gramatika jer Ham pri donošenju definicija vrsta riječi iznosi samo ono što je ključno u njihovom određivanju. Također, njezina gramatika obiluje raznim primjerima što je vrlo bitno za razumijevanje onoga što je rečeno. Razlog je svemu tome taj što je ta gramatika u prvome redu namijenjena učenicima osnovnih i srednjih škola.

2.1.5. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Josip Silić i Ivo Pranjković, 2007.

Kategorije riječi, kategorije broja, kategorija padeža, kategorija roda, kategorija vida, kategorija stanja, kategorija lica, kategorija vremena i kategorija načina pripadaju morfološkim kategorijama kojima se uspostavljaju veze među riječima. Morfološke se kategorije riječi vezuju uza sve riječi. Takve se morfološke kategorije zovu vrste riječi.

Morfološke se kategorije riječi, roda, broja i padeža vezuju uz imenice, zamjenice i pridjeve, a morfološke kategorije riječi, vida, vremena, načina, roda, stanja i lica uz glagole (Silić i Pranjković 2007: 38-39). Prema tome, u *Gramatici hrvatskoga jezika* autori Josip Silić i Ivo Pranjković također prepoznaju deset vrsta riječi.

Oni imenice definiraju kao riječi koje znače predmete, svojstva, pojave i bića. Smatraju kako se sve to svodi na gramatički sadržaj 'predmet' (Silić i Pranjković 2007: 39) te u njihovoj knjizi nema podjele na opće i vlastite imenice kao što to ima kod ostalih autora. Također, još ih određuju i kao riječi koje karakteriziraju gramatičke kategorije roda, broja i padeža pa se one po kategoriji roda dijele na imenice muškoga roda, imenice ženskoga roda i imenice srednjega roda, a razlika među njima uspostavlja se gramatičkim morfemima (nastavcima) (Silić i Pranjković 2007: 97).

Na isti način pristupaju i glagolima. I njih tumače kao riječi koje znače 'radnju', 'stanje' i 'zbivanje' (Silić i Pranjković 2007: 39). Sve to svode na gramatički sadržaj 'radnju', pa prema tome glagole tumače kao riječi koje znače 'radnju' (Silić i Pranjković 2007: 39). Prema glagolskom vidu, koje je sredstvo izražavanja svršenosti i nesvršenosti glagolske radnje, stanja ili zbivanja, glagoli se dijele na svršene (perfektivne) i nesvršene (imperfektivne) (Silić i Pranjković 2007: 48).

Pridjevi su riječi kojima se kazuje *kakvo je*, *čije je* i *od čega je* ono što znači riječ uz koju stoje. Prvima se (koji odgovaraju na pitanje *kakvo?*) kazuje kakvoća ili svojstvo (kvaliteta), pa ih nazivamo kakvoćni (kvalitativni) pridjevi; drugima (koji odgovaraju na pitanje *čije?*) – pripadnost ili posvojnost (posesivnost), pa ih nazivamo posvojni (posesivni) pridjevi; trećima (koji odgovaraju na pitanje *od čega?*) – građa (materija), pa ih nazivamo gradivni (materijalni) pridjevi (Silić i Pranjković 2007: 133-134). Pridjevima se iskazuje i kategorija neodređenosti/određenosti. Po tome se pridjevi dijele na neodređene i određene (Silić i Pranjković 2007: 134).

Zamjenice su riječi koje zamjenjuju imenice, odnosno riječi koje upućuju na ono što znače imenice, tj. na osobu, predmet, misao, svojstvo ili pojavu. Budući da se njihovo značenje utvrđuje govornom situacijom, nazivaju ih situacijske riječi (Silić i Pranjković 2007: 117). S obzirom na ono na što upućuju, dijele ih na lične (osobne/personalne), posvojne (posesivne), povratno-posvojne (refleksivno-posesivne), neodređene (indefinitne), odnosne (relativne), pokazne (demonstrativne), upitne (interogativne) i povratne (refleksivne) (Silić i Pranjković 2007: 117).

Brojeve definiraju kao riječi koje znače 'količinu predmeta' (Silić i Pranjković 2007: 39) te ih ukratko opisuju navodeći samo podjelu na glavne i redne brojeve te prikazujući njihovu sklonidbu. Prijedlozi ili prepozicije suznačne su nepromjenjive riječi kojima se upućuje na odnose među predmetima ili događajima. Dije se na neproizvedene i proizvedene (Silić i Pranjković 2007: 242). Veznici su nepromjenjive suznačne riječi kojima se povezuju članovi rečeničnoga ustrojstva, surečenice nezavisnosloženih rečenica i surečenice zavisnosloženih rečenica (Silić i Pranjković 2007: 251). Veznici koji povezuju surečenice nezavisnosloženih rečenica nazivaju se konjunktovima, a veznici kojima se povezuju rečenice zavisnosloženih rečenica nazivaju se subjunktovima (Silić i Pranjković 2007: 251). Čestice ili partikule suznačne su i nepromjenjive riječi kojima se izražava stav govornika prema sadržaju cijeloga iskaza ili prema njegovu dijelu, odnosno riječi koje na bilo koji drugi način modificiraju dijelove rečenice, rečenicu, odnosno iskaz ili sudjeluju u oblikovanju njihova gramatičkoga ustrojstva (Silić i Pranjković 2007: 253). Uzvicima ili interjekcijama pripadaju riječi ili, rjeđe, skupovi riječi kojima se izražava u prvome redu subjektivna modalnost, tj. odnos govornika prema sadržaju iskaza, i to u pravilu odnos emocionalne naravi. Njima se izražava ili posebno naglašava zadovoljstvo ili nezadovoljstvo, prihvaćanje ili odbijanje čega, oduševljenje ili strah, iznenađenje ili ravnodušnost, olakšanje ili bol, sumnjičavost, iznenađenje, zapovijed, zabrana itd. (Silić i Pranjković 2007: 258). Priloge ukratko opisuju kao riječi koje znače 'okolnosti u kojima se zbiva radnja' (Silić i Pranjković 2007: 39).

Josip Silić i Ivo Pranjković daju jasne definicije i konkretne primjere za svaku od vrsta riječi, a na kraju i olakšavaju čitatelju razumjeti napisano kao naprimjer kod imenica i glagola gdje uz već prikazane definicije daju sinonime koji se uz njih mogu povezati, pa tako za imenice postavljaju sinonim 'predmeta', a za glagole sinonim 'radnje'.

Kada je riječ o kriterijima podjele riječi na vrste, Josip Silić i Ivo Pranjković drže se uglavnom kriterija (ne)samostalnosti te je on nadređen svim ostalim kriterijima. Naime, u svojoj gramatici pišu kako od deset vrsta riječi jedne imaju samostalno značenje, a druge nesamostalno značenje (Silić i Pranjković 2007: 39). Vrste riječi koje imaju samostalno značenje mogu stajati samostalno, bez dodira s drugim vrstama riječi. To su imenice, pridjevi, glagoli, priloge i brojevi (Silić i Pranjković 2007: 39). Vrste riječi koje imaju nesamostalno značenje ne mogu stajati samostalno. One su pridružene bilo samostalnim vrstama riječi bilo rečenici. Takve su zamjenice, prijedlozi, veznici, uzvici i čestice (Silić i Pranjković 2007: 39). Riječi sa samostalnim značenjem nazivaju samoznačne riječi ili samoznačnice, a riječi s nesamostalnim značenjem – suznačne riječi ili suznačnice (Silić i Pranjković 2007: 40).

2.1.6. *Gramatika hrvatskoga jezika*, Stjepko Težak i Stjepan Babić, 2009.

U *Gramatici hrvatskoga jezika*, čiji su autori Stjepko Težak i Stjepan Babić, riječi su promatrane na temelju pjesme Vladimira Vidrića *Pejsaž* te je daljnja analiza riječi napravljena upravo prema toj lirskoj pjesmi. Stjepko Težak i Stjepan Babić navode kako riječi iz navedene pjesme pokazuju da jedne riječi označavaju imena bićima, predmetima i pojavama, druge označavaju obilježja tih bića, predmeta i pojava, treće izriču radnju koju ta bića vrše, ili stanje u kojem se nalaze predmeti i pojave, četvrte nešto pokazuju, pete pokazuju odnose među bićima, predmetima i pojavama, šeste povezuju druge riječi i rečenice itd. (2009: 88).

Prema tome, sve se riječi po svojim osnovnim značajkama mogu svrstati u deset vrsta:

1. imenice ili riječi kojima se imenuju bića, stvari i pojave, mijenjaju se po padežima te imaju stalan rod, a u rečenici mogu biti subjekt, objekt, imenski dio predikata, apozicija ili jezgra priložnih oznaka i atributnih skupova (Težak i Babić 2009: 88)
2. pridjevi ili riječi koje pobliže označuju imenice, izričući različita obilježja bića, stvari i pojava, odgovarajući na pitanja koji?, čiji?, kakav? te imaju posebnu sklonidbu u tri roda, a provodi se i stupnjevanje; slažu se s imenicama u rodu, broju i padežu, a u rečenici najčešće imaju službu atributa ili dijela imenskog predikata (Težak i Babić 2009: 88)
3. zamjenice ili riječi koje zamjenjuju druge riječi, najčešće imenice i pridjeve, pa su i po sklonidbi i po službi u rečenici dvovrsne: imenične i pridjevne, a po značenju su osobne, posvojne, povratne, povratno-posvojne, upitno-odnosne i neodređene (Težak i Babić 2009: 88)
4. brojevi ili riječi, dijelom sklonjive, dijelom nesklonjive, koje izriču koliko je čega (glavni brojevi) ili koje je što po redu (redni brojevi) te dolaze uz imenice (Težak i Babić 2009: 89)
5. glagoli ili riječi koje izriču radnju, stanje i zbivanje te se sprežu ili konjugiraju izričući osobu i vrijeme ili način radnje, stanja ili zbivanja, a u rečenici im je temeljna služba izricanje predikata (Težak i Babić 2009: 89)
6. prilozni ili nepromjenjive riječi koje se najčešće dodaju glagolima za oznaku mjesta, vremena, načina, uzroka, i drugih okolnosti (Težak i Babić 2009: 89)
7. prijedlozi ili nepromjenjive pomoćne riječi koje izriču međusobne odnose među stvarima i radnjama u rečenici (Težak i Babić 2009: 89)

8. veznici ili nepromjenjive pomoćne gramatičke riječi kojima se povezuju riječi u rečenici ili surečenice u složenim rečenicama (Težak i Babić 2009: 89)
9. usklici ili nepromjenjive riječi koje služe za izricanje osjećaja, duševnih raspoloženja, za dozive i poticaje ili za oponašanje prirodnih zvukova (Težak i Babić 2009: 89)
10. čestice ili nepromjenjive riječi koje služe za oblikovanje ili preoblikovanje rečeničnog ustrojstva, za davanje drugačijega značenja pojedinim riječima ili za isticanje govornikova stava prema rečeničnom sadržaju (Težak i Babić 2009: 89)

Može se vidjeti kako Stjepko Težak i Stjepan Babić u svojoj gramatici donose jasne definicije u kojima se navode najvažnije karakteristike vrste riječi koju opisuju. Osim toga, u definiciju je uključen i sintaktički kriterij pa se navodi kakvu ulogu pojedina riječ može imati u rečenici. U ostalim se gramatikama sintaktička uloga vrste riječi opisuje tek u poglavlju o sintaksi.

Prema gramatici Stjepka Težaka i Stjepana Babića (2009: 90) riječi mogu biti promjenjive i nepromjenjive. Promjenjive riječi pod određenim uvjetima mijenjaju svoj oblik:

- a) izmjenom pojedinih glasova (Težak i Babić 2009: 90)
- b) dodavanjem novih glasova (Težak i Babić 2009: 90).

Prema tome, promjenjive su riječi imenice, pridjevi, zamjenice, brojevi, glagoli (Težak i Babić 2009: 90). Nepromjenjive su riječi prilozni, prijedlozi, veznici, usklici, čestice (Težak i Babić 2009: 90).

3. Razlikovanje vrsta riječi prema morfološkim kategorijama

Uzimajući u obzir opisane gramatike, važno je obratiti pozornost i na to kako se riječi međusobno razlikuju, odnosno po kojim morfološkim kategorijama. Morfološke se kategorije roda, broja i padeža vezuju uz imenice, zamjenice te pridjeve (Silić i Pranjković 2007: 39). Tako poznajemo muški, ženski i srednji rod. Rod riječi ili gramatički rod ne podudara se uvijek sa spolom (Težak i Babić 2009: 92). Prema morfološkoj kategoriji broja razlikujemo jedninu i množinu (Barić et al. 2005: 101). Uz jedninu i množinu postoji u osobitim slučajevima i dvojina, ali dvojina imenica nema nikakva zasebna oblika u hrvatskome jeziku. Ona dolazi samo u vezi s brojevima *dva*, *tri*, *četiri*, i to onda kada se ti brojevi ne dekliniraju

(Raguž 1997: 6). Padež izriče odnose imenice s ostalim riječima u rečenici i promjenom padeža imenica mijenja svoj odnos prema drugim riječima (Ham 2007: 35).

Brojevi su prema svojim obilježjima *miješana* vrsta riječi, jer neki brojevi imaju različite oblike za rod, broj i padež, neki samo oblike za padež, a neki uopće nemaju oblika, nepromjenjivi su (Ham 2007: 31).

Zajedničko obilježje imenica, zamjenica, brojeva i pridjeva jest to da se mogu deklinirati, odnosno sklanjati po padežima (Raguž 1997: 3). *Komparacija* obuhvaća većinu pridjeva i neke priloge (Raguž 1997: 3).

Nadalje, morfološke kategorije osobe, broja, vida, vremena i načina vezuju se uz glagole (Ham 2007: 75). Glagoli imaju još i osobinu sprezanja ili konjugacije (Težak i Babić 2009: 96). Uz to, glagoli se od ostalih riječi razlikuju jer imaju osobne nastavke (Ham 2007: 30).

Prilozi su jedine nepromjenjive riječi koje u rečenici mogu imati ulogu rečeničnog dijela, dok prijedlozi, veznici, čestice i uzvici ne mogu imati ulogu rečeničnog dijela, ali njihove su rečenične uloge ipak različite i po tome se međusobno razlikuju (Ham 2007: 32).

4. Usporedba opisa vrsta riječi u hrvatskim gramatikama

Uzimajući u obzir prikazane definicije svih gramatika, može se uočiti kako je gramatika *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika* zapravo najslženija. Uspoređujući ovu gramatiku s gramatikom Sande Ham, vidljivo je kako Ham nastoji što je više moguće olakšati razumijevanje napisanoga jer njena je gramatika, kao što je već rečeno, namijenjena učenicima u osnovnim i srednjim školama, dok Stjepan Babić i skupina autora ove gramatike donose mnogo složenije definicije i objašnjenje pojedinih vrsta riječi.

Raguževa gramatika i gramatika Sande Ham donose mnogo broj primjera što olakšava razumijevanje. Međutim, dok se svi drugi autori usredotočuju na definiranje promjenjivih vrsta riječi, a nepromjenjivima pridaju tek onoliko pažnje koliko je dovoljno da budu spomenute, Raguž u svojoj gramatici postupa obrnuto. On promjenjive vrste riječi opisuje sasvim općenito i jednostavno, a nepromjenjivima pridaje daleko više pažnje. Osim što ih opisuje opširnije, česticama je, naprimjer, dao i novi naziv – partikule. Osim toga, opisuje i objašnjava različite nazive za uzvike kao što su *interjekcija, eksklamacija, uzvik, onomatopeja*. Iako je više pažnje posvetio nepromjenjivim riječima, postoje i razlike kod promjenjivih riječi. Za razliku od ostalih gramatičara, on smatra kako brojevi ne postoje kao zasebna skupina riječi zato što se mogu svrstati u neku od ostalih vrsta riječi, kao što su imenice, pridjevi i prilozi.

Posebice valja istaknuti priloge i nedoumice gramatičara o njihovoj promjenjivosti. Uspoređujući sve gramatike, došlo se do zaključka kako sve gramatike priloge smatraju isključivo nepromjenjivim vrstama riječi, dok jedino Dragutin Raguž te Eugenija Barić i skupina autora donose drugačija pojašnjenja: „Razlog je tomu jednačenje punoznačnosti i promjenjivosti, pri čemu se prilozi određuju kao punoznačne riječi. Uzroci se promjenjivosti priloga objašnjavaju i mogućnošću stupnjevanja, pri čemu je određenje stupnjevanih oblika neprecizno te se prilozi istodobno smatraju i promjenjivim i nepromjenjivim riječima“ (Glušac 2012: 288). Stjepan Babić u svome radu *Jesu li prilozi promjenljive riječi?* pojašnjava kako svrstavanje priloga u grupu promjenjivosti, odnosno nepromjenjivosti ovisi isključivo o interpretaciji pojedinca, a glavni kriterij za to je, ponovno, sklonidba. Prema

tome, kad bismo priložima priznali stupnjevanje, onda oni ne bi bili promjenjive riječi jer stupnjevanjem dobivamo novu riječ, a ne drugi oblik iste riječi (Babić 1989: 86).

5. Zaključak

Na temelju analize odrabranih gramatika može se zaključiti kako svi autori hrvatskih suvremenih gramatika u svojim djelima prepoznaju deset vrsta riječi. Većina autora riječi dijeli na promjenjive i nepromjenjive. Drugi pak imaju nešto složeniju podjelu, kao naprimjer Dragutin Raguž te Stjepan Babić i ostali autori *Povijesnog pregleda, glasova i oblika hrvatskoga književnoga jezika*. Raguž, uz osnovnu podjelu riječi na promjenjive i nepromjenjive, navodi još i podjelu prema tome koje su vrste riječi sklone deklinaciji, konjugaciji ili komparaciji. Tako deklinacija obuhvaća imenice, zamjenice, pridjeve i brojeve, komparacija obuhvaća većinu pridjeva i neke priloge, dok konjugacija obuhvaća samo glagole. Stjepan Babić ima malo drugačije kriterije podjele te deset vrsta riječi svrstava u pet skupina gdje u prvu skupinu spadaju imenice, glagoli, pridjevi i prilozi, drugu skupinu čine brojevi, treća su skupina zamjenice, četvrta su privedlozi, veznici i čestice te naposljetku usklici.

Kod međusobnog razlikovanja vrsta riječi prema morfološkim kategorijama, odnosno načina na koji autori u svojim gramatikama tome pristupaju, razlike se mogu uočiti kod priloga, brojeva, čestica i uzvika. U svim se gramatikama autori slažu oko toga da se prilozi izriču okolnosti glagolske radnje, ali kada je riječ o njihovoj promjenjivosti, odnosno nepromjenjivosti, Eugeniya Barić i skupina autora *Hrvatske gramatike* zagovaraju djelomičnu promjenjivost priloga zbog jednačenja punoznačnosti i promjenjivosti te zbog mogućnosti stupnjevanja, dok ih ostali autori nedvojbeno smatraju nepromjenjivom vrstom riječi. Kada je riječ o brojevima, jedino se Dragutin Raguž svojim razmišljanjem razlikuje od ostalih autora jer on smatra kako oni kao zasebna vrsta riječi ne postoje, već se svi oni mogu svrstati u neku od ostalih vrsta riječi (u imenice, pridjeve i priloge). Razlike kod čestica javljaju se u samome nazivlju pa ih tako neki autori nazivaju samo česticama, dok se kod drugih pojavljuju i nazivi poput 'partikule', 'modalne riječi', 'rječce' i slično. Uzvicima autori ne pridaju toliko pažnje kao što to rade s nekim drugim vrstama riječi te se njihovo određivanje uloge svodi uglavnom na to da oni služe za oponašanje zvukova iz prirode te ljudskih osjećaja. Osim toga, Dragutin Raguž jedini je koji u svojoj gramatici proširuje opis i donosi i podvrste uzvika; interjekcije, eksklamacije, uzvici i onomatopeje. Dakle, svaki uzvik pripada određenoj skupini i posjeduje određene karakteristike pa ih je na taj način jednostavnije razlikovati.

6. Literatura

1. Babić, Stjepan. 1988. *Vrste riječi i preobrazba*. Filologija, Vol. 25-23, No. 16.
URL: <https://hrcak.srce.hr/157343> 3. 9. 2019.
2. Babić, Stjepan. 1989. Jesu li prilozi promjenljive riječi?. Jezik, Vol. 84-87, No. 3.
URL: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=305115
4. 9. 2019.
3. Babić, Stjepan (et al.). 1991. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Globus, Zagreb.
4. Barić, Eugenija (et al.). 2005. *Hrvatska gramatika*. Školska knjiga, Zagreb.
5. Glušac, Maja. 2010. *Prilozi kao vrsta riječi u hrvatskoj jezikoslovnoj literaturi*. Peti hrvatski slavistički kongres, zbornik sažetaka / Turk, Marija - Rijeka : Filozofski fakultet u Rijeci, str. 178-179.
URL:
https://bib.irb.hr/datoteka/619365.Prilozi_kao_vrsta_riječi_u_hrvatskoj_jezikoslovnoj_literaturi.pdf 4. 9. 2019.
6. Ham, Sanda. 2007. *Školska gramatika hrvatskoga jezika*. Školska knjiga, Zagreb.
7. Raguž, Dragutin. 1997. *Praktična hrvatska gramatika*. Medicinska naklada, Zagreb.
8. Silić, Josip; Pranjković, Ivo. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Školska knjiga, Zagreb.
9. Težak, Stjepko; Babić, Stjepan. 2009. *Gramatika hrvatskoga jezika*. Školska knjiga, Zagreb.
URL: <https://hrcak.srce.hr/16368> 3. 9. 2019.